

28.09.2016

Sj/13

§ 248

Den av ledamoten Nuutti Hyttinen väckta motionen om skoltransporterna för specialelever med två olika hemadresser

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Nuutti Hyttinen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Stadsfullmäktige beslutade samtidigt kräva att också ett förslag om och en kostnadskalkyl för en modell som möjliggör transport av specialelever från två adresser ska beredas för den ansvariga nämnden eller sektionen nästa gång som skoltransporterna för specialelever konkurrerats ut.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinna, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Nuutti Hyttinen och 26 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska vidta de åtgärder som krävs för att specialbarn som har rätt till skoltransport och bor hos den andra föräldern en del av tiden ska få skoltransport också från distansföräldrarnas hem.

Enligt 22 § 2 mom. i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen återremitterade 16.5.2016 (468 §) motionen för ny beredning med uppmaningen att staden skulle utreda hur många av bar-

nen med specialtransport som bor på två adresser och hur skoldagarna fördelar sig mellan adresserna. Samtidigt skulle det utredas hurdana merkostnader staden får om specialtransporten byggs ut. Stadsstyrelsen hänvisar till ett utlåtande från utbildningsnämnden och påpekar att utbildningsverket nu har gjort en sådan utredning som stadsstyrelsen krävt.

Det är fastslaget i lagen om grundläggande utbildning att kommunens skyldighet att ordna undervisning är bunden vid boendet. Följande är angivet i lagen: "Undervisningen i kommunen skall ordnas så att elevernas resor med hänsyn till bebyggelsen, skolornas och andra undervisningsplatsers placering samt kommunikationerna är så trygga och korta för eleverna som möjligt." Eleverna anvisas en närskola utifrån boendeadressen, och den i 32 § beskrivna rätten till stöd för skolresor baserar sig också på denna adress.

När det gäller gemensam vårdnad bestäms barnets boende genom lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt. Lagen utgår från att barnet alltid bor hos den ena föräldern trots att vistelse- och umgängesrätten i praktiken kan vara så omfattande att barnet faktiskt bor på två ställen.

Helsingfors elever som inte klarar av att åka till och från skolan med kollektiva färdmedel kan beviljas taxitransport på basis av ett psykolog-, skolkurators- eller läkarutlåtande. Individuell skoltransport kan beviljas endast på basis av ett läkarutlåtande. Att en elev får specialundervisning räcker alltså inte till för att taxitransport ska beviljas.

För närvarande får 1 040 elever specialtransport. Vårdnadshavarna bor i 249 fall på varsin adress. Minst ca 24 % av eleverna behöver transport till två adresser.

Utbildningsverket har konkurrensutsatt transportererna, och elever i en och samma skola kan transporteras av flera företagare. Transportföretaget bestämmer enligt avtalet körvägen. Elevernas transportbehov, säkerheten och skolornas läsordningar beaktas vid planeringen.

De barn som behöver transport hör till familjer i mycket olika situationer. Barnet kan bo hos distansföräldern mindre än varannan vecka, barnet kan bo hos den andra föräldern olika mycket olika månader, och den andra föräldern kan bo i en annan stad.

De totala kostnaderna för transportererna har de senaste två åren uppgått till ca 5 mn euro om året. Det genomsnittliga priset för en elev blir ca 30 euro per dag för gemensam transport och ca 70 euro per dag för individuell transport. Kostnadseffekterna har bedömts tillsammans med tjänsteproducenterna. Transport till två adresser orsakar avsevärda

28.09.2016

Sj/13

materiel-, personal- och körvägsförändringar för tjänsteproducenterna, som med andra ord behöver fler bilar och chaufförer och får mer komplicerade körvägar. Transportpriserna beräknas öka med upp till 35 %, vilket innebär en kostnadsökning på minst 1,9 mn euro för utbildningsverket. Den andra vårdnadshavaren bor i ca 45 fall utanför Helsingfors, och likabehandlingsprincipen innebär att transporten inte kan begränsas till Helsingfors. Transport utanför Helsingfors ökar de beräknade kostnadseffekterna.

Utbildningsverket kan inte förutse hur skoldagarna fördelar sig mellan vårdnadshavarnas adresser eftersom vårdnadshavare med gemensam vårdnad beslutar var barnet ska bo.

Det nuvarande transportsystemet baserar sig på en modell med fasta transporter, vilken gör barnen tryggare eftersom de känner chauffören. Om ett barn ska transporteras till två adresser blir den nuvarande modellen med samma chaufför varje gång så gott som omöjlig att tillämpa.

Enligt ett beslut från högsta förvaltningsdomstolen är kommunen inte skyldig att ordna avgiftsfri skoltransport för den tid ett barn vistas hos den förälder som barnet inte bor hos, inte heller att bevilja tillräckligt stöd för att skjutsa eller följa barnet till den skolplats som anvisats utifrån boendeadressen.

Utbildningsnämnden bedömer enligt utlåtandet att det rådande ekonomiska läget inte tillåter att elever börjar transporteras också till sin andra adress.

Stadsstyrelsen anser att utredningen ovan är tillräcklig.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Hilkka Tapiolinn, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36185
hilkka.tapiolinn(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Nuutti Hyttisen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 19.09.2016 § 809

Postadress
PB 10
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax
+358 9 655 783

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

28.09.2016

Sj/13

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Nuutti Hyttisen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto päättää edellyttää, että erityislasten koulu-
kuljetuksia seuraavan kerran kilpailutettaessa kilpailutuksesta vastaa-
valle lautakunnalle tai jaostolle valmistellaan esitys ja kustannusarvio
myös mallista, joka mahdollistaisi erityislasten kuljetukset kahdesta
osoitteesta.

Käsittely

19.09.2016 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan Sanna Vesikansan vastaehdotuksen mu-
kaisesti.

Vastaehdotus:
Sanna Vesikansa:

Lisäys toisen kappaleen (2) jälkeen:

Lisäksi kaupunginvaltuusto päättää edellyttää, että erityislasten koulu-
kuljetuksia seuraavan kerran kilpailutettaessa kilpailutuksesta vastaa-
valle lautakunnalle tai jaostolle valmistellaan esitys ja kustannusarvio
myös mallista, joka mahdollistaisi erityislasten kuljetukset kahdesta
osoitteesta.

Kannattaja: Mika Raatikainen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti esittelijän muutetun ehdotuk-
sen.

12.09.2016 Pöydälle

16.05.2016 Palautettiin

09.05.2016 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Hilkka Tapiolinna, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36185
hilkka.tapiolinna(a)hel.fi

28.09.2016

Sj/13

Opetuslautakunta 02.02.2016 § 11

HEL 2015-011010 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Valtuustoaloitteessa esitetään, että erityislapsille, jotka asuvat osan ajasta toisen vanhemman luona, järjestettäisiin koulukuljetus myös etävanhemman luota. Tilanne on haasteellinen näille perheille ja asia on noussut esille aikaisemminkin.

Koulukuljetusta tarvitsevien lasten perheiden tilanteet ovat hyvin erilaisia. Myös lapsen asuminen toisen vanhemman luona voi kuukaudessa vaihdella, joka hankaloittaisi kuljetusjärjestelyjä. Eroperheistä toinen vanhempi voi asua myös Helsingin ulkopuolella.

Opetusvirasto ei saa rekistereistä tietoa, kuinka moni erityisluokalla ja erityiskuljetuksessa oleva asuu tällaisissa perheissä, joten mahdollisia kustannusvaikutuksia on vaikea arvioida.

Erityiskuljetusten piirissä on tällä hetkellä 1 100 oppilasta, joita hoitaa 7 eri kuljetusyriytystä. Kuljetukset on kilpailutettu ja sopimuksen mukaan kuljetusyriytys vastaa kuljetusten reitittämisestä. Koulun oppilaita voi kuljettaa useampi yrittäjä. Koulukuljetusten reititysten suunnittelussa joudutaan ottamaan huomioon oppilaiden kuljetustarpeet sekä koulujen lukujärjestykset ja niissä tapahtuvat muutokset. Lisäksi oppilaiden koulukuljetusten reititys on toteutettava aina ottamalla huomioon mm. turvallisuusnäkökohdat.

Mahdollisuus hakea oppilasta myös toisesta osoitteesta lisää entisestään kuljetuksissa huomioon otettavien muuttujien määrää ja tämä voi edelleen venyttää kuljetusaikaa, heikentää kuljetusten laatua ja mahdollisuutta esim. vakiokuljettajiin. Kuljetusten tarjoajat arvioivat mahdollisen muutoksen lisäävän koulukuljetuksista aiheutuvia kustannuksia 10 prosentista jopa 30 prosenttiin. Vuoden 2016 tulosbudjetissa eikä voimassa olevissa sopimuksissa ole varauduttu koulukuljetusten laajentamiseen.

Koulukuljetusten kokonaiskustannus oli vuonna 2014 n. 5 miljoonaa euroa. Alustavan tiedon mukaan vuonna 2015 taksikuljetusten kustannuksiin käytettiin arvioilta noin 5 miljoonaa euroa. Yhteiskuljetuksen keskimääräinen hinta oppilasta kohden on n. 30 euroa päivässä. Henkilökohtaisen kuljetuksen hinta puolestaan on n. 70 euroa päivässä oppilasta kohden.

28.09.2016

Sj/13

Perusopetuslaissa kunnan opetuksen järjestämisvelvollisuus on sidottu asumiseen (4 §). Opetus on järjestettävä siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Oppilaan lähikoulu osoitetaan asuinosoitteen perusteella (6 §), jonka mukaan määräytyy myös oikeus 32 §:n mukaiseen koulumatkaetuuteen. Yhteishuoltajuudessa lapsen asuminen määräytyy lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain nojalla. Mainittu laki lähtee siitä, että lapsi asuu aina toisen vanhemman luona, vaikka käytännössä oleskelu/tapaamisoikeusjärjestelyt voivat olla niin laajoja, että vaikuttaa siltä, että lapsi asuu kahdessa paikassa. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 7 § ja 9 §)

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan kunnalla ei ollut lapsenoleskellessa sen vanhemman luona, jonka luona ei asu, velvollisuutta perusopetuslain 32 §:n nojalla järjestää hänelle maksutonta koulukuljetusta tai myöntää hänen kuljettamistaan tai saattamistaan varten riittävää avustusta kunnan lapsen asuinosoitteen perusteella osoittamaan koulupaikkaan. Edelleen KHO:n ratkaisun mukaan tämä, ei loukannut perustuslain 16 §:n 1 momentin mukaista oikeutta maksuttomaan perusopetukseen eikä lapsen oikeutta tavata sitä vanhempansa, jonka luona ei asu.

Edellä todetun perusteella kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää oppilaidenkuljetuksia sen vanhemman luota, jossa lapsi ei asu. Taksikuljetus voidaan Helsingissä myöntää niille oppilaille, jotka eivät selviydy koulumatkastaan julkisilla liikennevälineillä psykologin, koulukuraattorin tai lääkärinlausunnon perusteella. Henkilökohtainen koulukuljetus voidaan myöntää vain lääkärinlausunnon perusteella. Se, että oppilas on erityisopetuksessa, ei pelkästään oikeuta esim. taksikuljetukseen.

Edellä todetun perusteella opetuslautakunta katsoo, että tässä taloudellisessa tilanteessa koulukuljetusten laajentaminen oppilaan toiseen osoitteeseen ei ole mahdollista.

Käsittely

02.02.2016 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Jäsen Jalovaara ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Kannattajat jäsenet Hertzberg, Nyman

1 äänestys

28.09.2016

Sj/13

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan
Ei-ehdotus: Jäsen Jalovaaran palautusehdotus

Jaa-äännet: 6
jäsenet Korolainen, Nordman, Palm, Raittinen, Sazonov, puheenjohtaja
Krohn

Ei-äännet: 4
jäsenet Hertzberg, Jalovaara, Nyman, Rode

Tyhjä: 1
jäsen Leoni

Opetuslautakunta päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 6-4 (1 tyhjä).

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Ulla-Maija Vähäsarja, aluepäällikkö, puhelin: 310 71764
ulla-maija.vahasarja(a)hel.fi